

Asia: VN/7677/2019

Eurooppalaisen Galileo-satelliittipaikannusjärjestelmän julkisesti säänneltyyn palveluun (PRS) liittyvän kansallisen lainsäädännön uudistaminen sekä tietoyhteiskuntamaksun korottaminen

Klikkaa ja lisää väliotsikko

1. Julkisesti säänneltyä satelliittipalvelun sääntelyä koskevat yleiset huomiot

Telia pitää kannatettavina ehdotettua PRS-palvelua koskevan sääntelyn pääperiaatteita. Sääntelyn selkeyteen ja täsmällisyyteen olisi kuitenkin jatkovalmistelussa kiinnitettävä huomiota.

Telian kannalta keskeisintä on sääntelyssä ehdotettu, myös teleyrityksiä koskeva mahdollisuus käyttää uutta, teknisesti ja toiminnallisesti varmistettua jatkuvaa sijainti- ja aikatietoa, jolla varmistetaan yhteiskunnan elintärkeiden, satelliittinavigoinnista riippuvien toimintojen häiriötöntä jatkumista kaikissa olosuhteissa, myös kriisitilanteissa.

Telia viittaa lisäksi Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry:n lausuntoon, jossa on tuotu esiin satelliittipalvelun sääntelyn jatkovalmistelussa huomioon otettavia seikkoja.

2. Huomiot Suomen Erillisverkot Oy:tä koskevasta sääntelystä (erityisesti 271 b ja c §:t)

Telia pitää myös hyvinä ehdotettuja toiminnan periaatteita, joilla säädellään Suomen Erillisverkot Oy:n toimintaa palvelun tarjoajana. PRS-toiminnan eriyttäminen esimerkiksi Virve-toiminnasta toiminnallisesti ja taloudellisesti on tarpeellista. PRS-toiminnan sääntelemisen voittoa tavoittelemattomaksi edesauttaa eri käyttäjäryhmien mahdollisuuksia ottaa PRS-palvelua käyttöön omassa toiminnassaan.

3. Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun käyttöön oikeuttavan valtuutuksen hakemisprosessia koskevat huomiot (271 d §)

Sähköisen viestinnän palvelulakiin (SVPL) ehdotetaan uutta 271d §:ää, jossa liikenne- ja viestintäministeriölle annettaisiin valtuus päättää käyttäjäryhmistä, joilla on oikeus käyttää palvelua.

Luonnoksen mukaan näitä käyttäjäryhmiä voisivat olla huoltovarmuuskriittiset yritykset esimerkiksi tietoliikennesektorilla. Telia kannattaa ehdotusta.

4. Huomiot julkisesti säännellyn satelliittipalvelun rahoitusmallista

-Viittaamme FiCom Ry:n lausuntoon

5. Tietoyhteiskuntamaksua koskevat huomiot

Esitysluonnoksessa ehdotetaan merkittävää korotusta tietoyhteiskuntamaksuun. Korotuksen vaikutukset kohdistuvat yli 90 prosenttisesti kolmeen suurimpaan teleyritykseen ja siten myös Teliaan.

Korotusta perustellaan sijaintitietopalvelusta aiheutuvilla kustannuksilla. Perustelut eivät ole kaikilta osin johdonmukaisia. Keskitetystä sijaintitietopalvelusta hyötyviä tahoja ovat luonnoksen perusteella muun muassa ”kaivajat, suunnittelijat ja muut maanalaisen infran sijaintitiedon tarvitsijat”. Merkittävä infran omistaja on myös koko kuntasektori. Näiden tahojen ei kuitenkaan ehdoteta osallistuvan kustannuksiin. Sijaintitietopalvelun rahoittaminen julkisin varoin olisi myös perusteltu vaihtoehto.

Luonnoksen perustelujen mukaan sijaintitietopisteen 1 200 000 euron vuotuiset käyttökustannukset katetaan Traficom, Väyläviraston ja Energiaviraston kautta yhtä suurin osuuksin. Sijaintitietopalvelun perustamiskustannukset puolestaan todetaan katettavan vain Traficom toimesta. Tätä epäjohdonmukaisuutta ei luonnoksessa ole perusteltu. Johdonmukaista olisi, että kaikkiin kustannuksiin osallistuisivat palvelusta perusteluiden mukaan hyötyvät tahot.

Sijaintitietopisteen rinnalla tulisi toimimaan myös toinen järjestelmä, jo olemassa oleva Verkkotietopiste. Kahden saman tyyppisen järjestelmän ylläpitäminen aiheuttaa luonnollisesti merkittäviä päällekkäisiä kustannuksia. Onko molempia järjestelmiä tarpeellista ylläpitää?.

Viranomaisten ylläpitämien järjestelmien lisäksi teleyrityksillä on edelleen tarve säilyttää omat järjestelmänsä ja toiminteensa kartta- ja näyttöpalveluineen. Säästöjä näihin ei ole näköpiirissä. Tietoyhteiskuntamaksun korotuksen ei luonnoksessa oleteta aiheuttavan telepalvelujen hintojen nousua. Näin saattaa olla, jos tarkastellaan asiaa vain tämän veronkaltaisen maksun korottamisen osalta. Nykyisessä tilanteessa, jossa teleyritysten keskeisten tuotannon tekijöiden kustannukset ovat merkittävässä kasvussa, olisi erittäin tärkeää välttää toimenpiteitä, jotka nostavat kustannuksia entisestään.

Lausuttavana olevassa hallituksen esitysluonnoksessa ei suoranaisesti käsitellä sijaintitietopisteen perustamista. Luonnoksessa on kuitenkin tuotu esiin, että kaiken Suomen keskeistä infrastruktuuria koskevan tiedon kokoaminen käytännössä avoimesti käytettävissä olevaan palveluun sisältää myös riskitekijöitä:

”Sijaintitietopalvelu tulee sisältämään turvallisuusluokiteltavaa tietoa, jonka suojaaminen vaatii muun muassa korotetun tietoturvatason palvelinympäristöä sekä tietojärjestelmiä ja tietoliikenneyhteyksiä. Palvelun ylläpitäminen ja kehittäminen tulee myös tehdä korotetun tietoturvatason ympäristöstä käsin.”

Tietojen keskittämisen riskeistä on käyty julkista keskustelua, ja asiaa on käsitelty eduskunnassakin vuonna 2019 kirjallisen kysymyksen muodossa (KK 159/2019 vp).
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kysymys/Sivut/KK_159+2019.aspx

Muuttuneessa turvallisuustilanteessa keskustelu ja arviointi on tarpeellista lakiesityksen jatkovalmistelunkin aikana.

Haapanen Tapio
Telia Finland Oyj